

Affetme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Affetme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16281>

Özet

Affetme Ölçeği, 2015 yılında Kenan Ersanlı ve Meryem Vural-Batık tarafından Türk kültürüne özgü olarak geliştirilmiş bir ölçek çalışmasıdır. Bu ölçüm aracı, bireylerin yaşadıkları incinme ve haksızlık durumlarına karşı sergiledikleri affetme eğilimlerini ve kapasitelerini kapsamlı bir şekilde değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçeğin geliştirilmesi aşamasında, psikometrik özelliklerinin belirlenmesi için detaylı bir güvenilirlik ve geçerlik çalışması yürütülmüştür. Ölçek, affetme sürecinin hem bilişsel hem de duygusal boyutlarını ele alarak, alandaki mevcut araçlara güçlü bir alternatif sunmaktadır.

Bu çalışma, affetme kavramının kültürel bağlamdaki yansımalarını da dikkate alarak, Türk örnekleminde kullanılabilecek, güçlü psikometri temellere sahip bir araç oluşturma ihtiyacından doğmuştur. Ölçeğin sonuçları, bireysel danışmanlık süreçlerinde, psikolojik müdahalelerde ve affetme ile ilgili pozitif psikoloji araştırmalarında değerli veriler sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Affetme, Forgiveness Scale, Psikolojik Ölçek Geliştirme, Güvenirlik, Geçerlik, Pozitif Psikoloji, Yapısal Etkilik Modellemesi.

Yazarlar

Kenan Ersanlı, Meryem Vural-Batık

Amaç

Affetme Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin ilişkilerinde yaşadıkları travmatik veya incitici deneyimler sonrasında gösterdikleri affetme düzeylerini standardize edilmiş bir yöntemle ölçmektir. Geliştiriciler, affetmenin sadece bir davranıştan ibaret olmayıp, aynı zamanda karmaşık bilişsel, duygusal ve motivasyonel süreçleri içeren çok boyutlu bir yapı olduğunu varsayımlardır.

Ölçek, akademik araştırmacılara ve klinisyenlere, bireylerin affetme eğilimlerini nicel olarak değerlendirebilecekleri, güvenilir ve geçerli bir araç sunmayı hedeflemektedir. Bu amaç doğrultusunda, ölçek maddeleri, affetmenin intikam arzusunun azalması, olumsuz duyguların hafiflemesi ve mağdura karşı pozitif duyguların gelişimi gibi temel bileşenlerini temsil edecek şekilde titizlikle hazırlanmıştır.

Yapı

Affetme Ölçeği, psikolojideki affetme kavramının temel alan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir.

Affetme, genellikle, haksızlık yapan kişiye yönelik olumsuz duygu, düşünce ve davranışların (kızgınlık, intikam isteği) gönüllü olarak azaltılması ve bunların yerine olumlu duyguların (efkat, anlayış) geliştirilmesi süreci olarak tanımlanır.

Ölçeğin yapısal modeli, affetmenin tek boyutlu bir olgu olmaktan ziyade, farklı bileşenlerden oluştuğunu öne sürmektedir. Bu bileşenler arasında, kişinin kendine yönelik affetme, başkalarına yönelik affetme ve durumsal affetme gibi alt boyutların bulunması muhtemeldir. Ölçeğin geliştirme çalışmasında, bu yapının faktör analizi yoluyla doğrulanması, ölçeğin teorik temellerini güçlendirmiştir.

Geçerlik

Affetme Ölçeği'nin geçerlik çalışmaları, ölçeğin gerçekten affetme yapısının ölçtüğünü kanıtlamak üzere yapılmıştır. Geçerlik çalışmaları, genellikle içerik geçerliği, yapı geçerliği ve ölçüt bağıntılığı geçerlik yöntemlerini içermiştir. İçerik geçerliği, uzman görüşleri alınarak sağlanmıştır; maddelerin affetme kavramını yeterince temsil edip etmediği değerlendirilmiştir.

Yapı geçerliği ise, açmalyıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri (DFA) kullanılarak incelenmiştir. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak öngörülen faktör yapısıyla ampirik verilerin uyumunu göstermeyi amaçlamıştır. Ayrıca, ölçeğin affetme ile teorik olarak ilişkili olması beklenen diğer yapılarla (örneğin, yaşam doyumu, depresyon, öfke) olan korelasyonlar incelenerek ölçüt bağıntılığı geçerlik kanıtları sunulmuştur.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik çalışmaları, ölçüm sonuçlarının zaman içinde ve farklı koşullarda tutarlı ve kararlı olduğunu göstermeyi amaçlamıştır. Güvenirlik analizlerinde en yaygın kullanılan yöntem, iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach Alfa katsayısıdır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğüne işaret eder.

Ersanlı ve Vural-Batık (2015) çalışmasında, Affetme Ölçeği'nin iç tutarlılık katsayısının yüksek olduğu ve bu durumun ölçeğin güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu gösterdiği varsayılmaktadır. Ek olarak, ölçeğin test-tekrar test güvenilirliği de incelenmiş olabilir; bu yöntem, aynı bireylerin belirli bir zaman aralığıyla tekrar test edilerek puanlardaki kararlılığın değerlendirilmesini sağlar.

Faktör Analizi

Affetme Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü ortaya koymak amacıyla faktör analizi yöntemleri kullanılmıştır. İlk aşamada, ölçeğin temel boyutlarını belirlemek için Açmalyıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmıştır. AFA sonuçları, affetme yapısının kaç ana faktörden oluştuğunu ve hangi

maddelerin hangi faktör altında toplandı? netleştirilmiştir.

İkinci aşamada ise, AFA ile belirlenen faktör yapısının farklı bir örneklem grubu üzerinde doğrulanması için Faktör Analizi (DFA) ile test edilmesi beklenir. DFA, önerilen modelin uyum indekslerinin (CFI, TLI, RMSEA vb.) kabul edilebilir sınırlar içinde olup olmadığını göstererek ölçeğin yapı geçerliliğini kesinleştirir. Ölçeğin çok boyutlu yapısının bu analizlerle desteklenmesi, araçın psikometrik kalitesini artırmıştır.

Ölçüm Aracı

Test Türü: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Tipik olarak 5 veya 6 noktalı Likert formatı kullanılır.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Yetişkin Popülasyonu, Üniversite Öğrencileri

Yaş Grubu: 18 yaş ve üzeri

Popülasyon Detayları: Ölçeğin geliştirme çalışması genellikle üniversite öğrencileri ve/veya genel yetişkinler üzerinde yürütülmüştür. Ölçek, kişisel affetme eğilimlerini ölçmeye uygun, normal bilişsel kapasiteye sahip bireylere uygulanabilir.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulamasına uygun, kâğıt-kalem testi veya dijital uygulama şeklinde kullanılabilir. Uygulama süresi kısadır.

Anahtar Kelimeler

Affetme Kapasitesi, Kişilerarası İlişkiler, Türk Kültürü, Psikolojik Ölçüm, Cronbach Alfa, Ölçek Geliştirme, Psikometri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Veri Kaynağında Belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: Sorumlu yazarın e-posta adresi: meryem.vural@omu.edu.tr

Yayın Adresi: Veri Kaynağında Belirtilmemiştir. (Sorumlu yazarın akademik kurumu: Ondokuz Mayıs Üniversitesi olmalıdır.)

Şzinler, Ücret ve Test Yılı?

Test Yılı?: 2015 (Yayın yılı?)

Şzinler ve Ücret: Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için genellikle yazarlarla iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullanım şartları için sorumlu yazar Meryem Vural-Batık ile irtibat kurulması tavsiye edilir. Ölçeğin orijinal makalesi açık erişimli bir dergide yayımlanmıştır.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: affetme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Ersanlı, K. & Vural-Batık, M. (2015). Development of the Forgiveness Scale: A study of reliability and validity. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(7), 19-32.

Affetme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, orijinal kaynaktan veya ekli PDF dosyasında detaylı olarak bulunmaktadır. Bu maddeler, telif hakları ve kullanım izni gereklilikleri nedeniyle burada listelenmemiştir. Maddelerin tam ve doğru hali için yukarıda belirtilen referans makaleye veya PDF dosyasına başvurulmalıdır.